O získávání přátel a Božím pokoji j+s 1. 11. 2026

Lk 16,1-9 Svým učedníkům řekl: „Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že špatně hospodaří s jeho majetkem. Zavolal ho a řekl mu: ‚Čeho ses dopustil? Slož účty ze svého správcovství, protože dále nemůžeš být správcem.‘ Správce si řekl: ‚Co budu dělat, když mne pán zbavuje správcovství? Na práci nejsem, žebrat se stydím. Vím, co udělám, aby mne někde přijali do domu, až budu zbaven správcovství!‘ zavolal si dlužníky svého pána jednoho po druhém a řekl prvnímu: ‚Kolik jsi dlužen mému pánovi?‘ On řekl: ‚Sto věder oleje.‘ Řekl mu: ‚Tu je tvůj úpis; rychle sedni a napiš nový na padesát.‘ Pak řekl druhému: ‚A kolik jsi dlužen ty?‘ Odpověděl: ‚Sto měr obilí.‘ Řekl mu: ‚Tu je tvůj úpis; napiš osmdesát.‘ Pán pochválil toho nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější, než synové světla. Já vám pravím: I nespravedlivým mamonem si můžete získat přátele; až majetek pomine, budete přijati do věčných příbytků.“

Lk 16,13: „Žádný sluha nemůže sloužit dvěma pánům. Neboť jednoho bude nenávidět, a druhého milovat, k jednomu se přidá, druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i majetku.“

Byl jeden bohatý pán a ten zaměstnával manažera, který se mu měl starat o majetek. Hospodařil s ním pravděpodobně tak, že to na konci zavánělo průšvihem. Někdo ho obvinil, že to vede špatně. Pán se o tom doslechl a vyžádal si účty. Manažer viděl, že je zle a že dál už tu hospodařit nemůže, a na poslední chvíli oškubal pána ještě víc. Udělal to proto, aby si zajistil přízeň a vděčnost jiných lidí (rovněž pánových dlužníků). A překvapení na závěr: pán ho za to pochválil. I nespravedlivým mamonem si člověk může získat přátele.

Touto větou končí obrazný příběh, který Ježíš vyprávěl. Postava majitele zůstane vyhrazena Bohu, na nás v tom podobenství zbyly ty ostatní postavy. Třeba ten manažer. Že tady na světě hospodaříme s něčím, co nám bylo svěřeno, co nám dal Bůh, to je srozumitelné. Že s tím hospodaříme někdy líp a někdy hůř, to je také jasné. A že se majitel jednou zeptá, co jsme s tím vším dělali a jak, i to tušíme.

Nadání a prostředky máme každý jiné, také okolnosti, za kterých se svěřenými hřivnami zacházíme, mohou být různé. Trochu nás provázejí obavy, jak obstojíme (říkáváme tomu odpovědnost). A může se stát, že vás někdo pravdivě či nepravdivě obviní, že to děláte špatně. Ten člověk z příběhu se nesnaží dokazovat, že to v minulosti dělal dobře, a zaměří se, co dál do budoucna. „Na práci nejsem a žebrat se stydím,” povídá si a asi tím vystihuje své možnosti a určitě to, jak se cítí.

Jen si to zkuste představit: Kdosi vás obvinil, že jste promarnili, co vám Bůh dal. Je to pravda? Není to pravda? Dokážete Hospodina přesvědčit, že ty stížnosti, které na vás míří, jsou nepravdivé? Někdo se pokusí svalit vinu na nepříznivou dobu a na okolnosti, někdo to rovnou zkusí hodit na někoho jiného z lidí, ale sotva mohou čekat, že se tím ospravedlní. Ten v podobenství přijal roli, o kterou nestál, ví, že sám se nezajistí a neospravedlní, a tak se nevykrucuje a raději myslí na to, co bude dál.

Na konci příběhu zazněla pochvala, že se prozíravě staral o to, co bude, což synové tohoto světa umějí líp než synové světla. Tenhle chlap to dělal tak, že lidem rozdával z toho, co patří jeho pánu, což zrovna fér není a čtenáře to pochopitelně dráždí. Ale je-li tím pánem Bůh a jsme-li my správci jeho majetku, pak ten ten příběh nabízí trochu jiný obrázek: ten člověk se nesnažil pojistit tím, že si nakrade do zásoby, ale snažil se získat někoho, kdo pro něj bude mít pochopení a kdo ho přijme, i když už on sám už bude zbaven toho, jak ho lidi znají dneska.

Kdosi ho obvinil, že nemá na to, aby Bohu splatil, co od něj dostal, a on na to opravdu nemá. V jiném vyprávění podobný dlužník zbožně prosí o milost, ale vzápětí začne škrtit kohosi, komu sám odpouštět nehodlá. V tomto příběhu je to však jinak: tento člověk taky ví, že na splacení nemá, ale nikoho neškrtí a naopak si k druhým hledá cestu. Dělá to způsobem, který vyvolává četné otazníky, leč nenechejme si

těmi otazníky zakrýt to hlavní, proč to Ježíš říká. Nemůžete sloužit Bohu i majetku, protože to obojí zároveň nejde. Majetek vůbec není špatný a starání o něj má svá pravidla (sem patří ty otazníky), ale budete-li sloužit vy jemu a ne on vám, už vám nezbude místo na milování Boha a bližních, k němuž jsme i se vším majetkem zváni, už vám nezbude místo na Boží pokoj, který převyšuje nejen účty, ale vůbec všechno, co umíme vymyslet a provozovat.

Tamten muž si získával přátele pomocí nespravedlivého mamonu, praví se v podobenství. To sice nezní sympaticky, ale copak to umíme jinak? O kterém majetku můžeme říct, že je spravedlivý? Tady se těch otazníků zase nabízí celá řada a bylo by o čem mluvit. Ježíšův příběh končí poznámkou, že i takovým majetkem si lze získat přátele. Ono si lze za pomoci jakéhokoli majetku získat i nepřátele a jde to tuze snadno, ale k tomu ten příběh opravdu nezve.

Bohatý pán z příběhu je Bůh, pro nás zbývají ty ostatní postavy. Kromě obviněného manažera, na kterého je soustředěna pozornost, jsou tu ještě ti další, kteří Bohu taky dluží. Když dostanou nabídku, ať kus dluhu smažou, není to k zahození. Takhle se tu mluví o nás: když nám Kristus nabídne odpuštění, lásku, milosrdenství, můžeme tyhle Boží záležitosti přijímat; sice jsme pořád Boží dlužníci, ale ve světě mnohem přátelštějším, než kdybychom nic takového nedostali.

A ještě něco je v tom příběhu naznačeno dost zřetelně: správce hospodaří s tím, co patří jeho pánovi, a ví nebo tuší, že jednou přijde zúčtování. Vždycky se najde někdo, kdo vás (právem či neprávem) obviní, že to děláte špatně. Tamten manažer se nesnažil Bohu osvětlit svou bezchybnost a raději se věnuje budoucnosti (až nebude v pozici, ve které ho lidi dneska znají) a staví tu budoucnost na vztazích, na přátelství. Aby nezůstal sám a měl někoho, kdo ho přijme. Není to bez otazníků, jako není bez otazníků nic z toho, co děláme.

Boží království se těžko měří. Majetek se změří líp. Ať je, jaký je, nebude-li vám sloužit a budete-li naopak sloužit vy jemu, není to prozíravé. Protože všechno, co máme a na čem si zakládáme, jednou pomine, a až se to stane, zůstane tu cosi, co sice nemáme a nač nedosáhneme, a přece je to blízko. Boží pokoj, na který nedosáhneme, převyšuje všechno, čeho jsme dosáhli a co umíme vymyslet a provozovat – a nebojte se, bude provázet a střežit vaše žití v Kristu.

Pane, role dlužníků, co nemají na zaplacení, nás netěší. Ale že nás podle toho neodsuzuješ, z toho máme radost. Amen.

požehnání

Hospodin je králem navěky a navždy; neopustil nás, nezapomněl a zjedná pro všechny právo své pravdy a svého milosrdenství.
Proto se nebojte: Boží pokoj, na který nedosáhneme a který převyšuje všechno, čeho jsme dosáhli a co umíme vymyslet a provozovat, vás bude provázet a střežit v Kristu Ježíši.
Bůh sám je s vámi, aby zachoval vaše tělo, duši i ducha, a jeho milosrdenství je věčné. Amen.